

Ks. Antoni Paciorek, *Ewangelia według świętego Mateusza (Podręczny Komentarz Biblijny I/1, I/2)*, Tarnów: Biblos 2009 (t. I/1 – ss. 318; t. I/2 – ss. 372)

Ewangelia według świętego Mateusza (t. I/1: rozdz. 1-13; t. I/2: rozdz. 14-28). Podręczny Komentarz Biblijny autorstwa ks. Antoniego Paciorka ukazał się w 2009 roku nakładem wydawnictwa „Biblos” Pozycja ta jest zapowiedzią nowej serii komentarzy, która nosi tytuł: *Podręczny Komentarz Biblijny do Sta-*

rego i Nowego Testamentu (PKB ST; PKB NT). W słowie wstępnym do pierwszego tomu Autor stwierdza, że stanowi ona uproszczoną wersję obszernego dwutomowego komentarza do pierwszej Ewangelii, który ukazał się w Edycji św. Pawła (I/1 – 2005; I/2 – 2008) w ramach serii *Nowy Komentarz Biblijny*. Niniejszy „mniejszy”, adresowany jest zasadniczo do tych osób, którzy chcieliby samodzielnie lub też w zorganizowanych grupach modlitewnych pogłębiać swoją wiedzę na temat słowa objawionego. Kaznodzieja lub katecheta dla dzisiejszych uczniów Mistrza z Nazaretu często nie jest już jedynym źródłem wiedzy na ten temat. Wydaje się, iż dzisiaj człowiek może bardziej samodzielnie docierać do przesłania, które niesie ze sobą słowo natchnione.

Podręczny Komentarz Biblijny do Ewangelii według św. Mateusza autorstwa ks. Antoniego Paciorka wychodzi naprzeciw oczekiwaniom współczesnego chrześcijanina. Skierowany jest właśnie do poszukujących bardziej samodzielnie źródeł głębszego poznania słowa Bożego przez lekturę tekstów, które nie odstraszą wysoką fachowością i niezrozumiałą terminologią, a jednocześnie pozwalają na poszerzenie horyzontów i pogłębienie duchowe. Dzieło zostało wydane w dwóch tomach, jest więc praktyczne w użytku i spełnia założenie „podręczności”. Zgodnie z zasadami właściwymi dla swojego gatunku, składa się on ze wstępu, tekstu objaśnianej Ewangelii i komentarza. Cały układ stanowi przemyślaną i właściwie skomponowaną całość.

Wstęp składa się z czterech części, które pozwalają na usystematyzowanie początkowych, ważnych wiadomości dotyczących: podziału Ewangelii, autora, czasu i miejsca powstania oraz ważnych cech literackich utworu. Autor w wywodzie na temat autorstwa Ewangelii odwołuje się do świadectw starożytnych, przystępnie wyjaśnia zaistnienie greckiego oryginału Ewangelii i nawiązuje do źródła Q. W charakterystyce czasu i miejsca powstania Autor rzetelnie przedstawia stanowiska występujące w biblistyce, cechy literackie podaje rzeczowo i systematyzuje je, skupiając się na tych najważniejszych, które są charakterystyczne dla całości dzieła. Czytelnik zainteresowany poruszonymi tam kwestiami może z łatwością poszerzyć swą wiedzę w oparciu o „wielki” komentarz.

Zasadniczą częścią *Podręcznego Komentarza* jest, co oczywiste, sam tekst Ewangelii i jego wyjaśnienie. Niewątpliwą zaletą tej części jest sposób prowadzenia wykładu na temat poszczególnych fragmentów. Autor nie wyjaśnia ich słowo po słowie, choć pozostaje oczywiście w kręgu tłumaczonych passusów. Zajmuje się nie tyle dosłownym tłumaczeniem tekstu, ile raczej jego przesłaniem, które stara się czytelnikowi przekazać w zwięzły i jasny sposób. Nawiązuje jednocześnie do ważnych dla danego cytatu aspektów kulturowych i historycznych, dzięki czemu poszerza perspektywę i pozwala czytelnikowi lepiej zrozumieć pewne procesy, także w literaturze starożytnej. Swój wywód Autor wzbogaca w tej części o treści teologiczne, co wydaje się słuszne ze względu na czytelnika, do którego *Komentarz* jest kierowany. Objasnienia są z założenia praktyczne, tak by czytający je wiedział, jak zastosować słowa Ewangelii w życiu, dzięki czemu będzie mógł pełniej żyć słowem Bożym.

Autor w *Podręcznym Komentarzu* wprowadził pewną nowość. Po każdym objaśnieniu danej perykopy wprowadzony jest fragment wypowiedzi któregoś ze starożytnych komentatorów Pisma Świętego, a dotyczący teje perykopy. Wśród cytowanych można wymienić m.in.: Jana Chryzostoma, Grzegorza Wielkiego, Hilarego z Poitiers, Hieronima czy Orygenesusa. Dzięki temu czytelnik ma możliwość dostrzec specyficzną perspektywę wczesnych pisarzy Kościoła oraz zrozumieć, że egzegeza biblijna nie rozpoczęła się w naszych czasach i że w dziejach Kościoła rozumienie słowa Bożego ewoluowało. Jest to niewątpliwą zaletą tej publikacji. Czytelnik ma zatem możliwość zetknąć się z usystematyzowanym zbiorem wypowiedzi pisarzy starożytnego Kościoła.

Dzieło, które wyszło spod pióra wybitnego polskiego biblisty – ks. A. Paciorka, spełnia swoje podstawowe zadanie, jakie wyznaczył mu Autor. Ukazuje przede wszystkim teologiczno-ascetyczne przesłanie Ewangelii według św. Matusza. Informacje z obszaru egzegezy naukowej nie są tu pierwszoplanowe, gdyż *Komentarz* ma służyć każdemu, kto pragnie zgłębiać tajemnicę słowa Bożego. Natomiast jeśli czytelnik zainteresuje się pełniejszym wykładem i pełniejszą dokumentacją spotykanych opinii i twierdzeń, to odnajdzie je w dwutomowej, obszerniejszej wersji komentarza.

Czytelnicy, którzy zetknęli się z serią „wielkich” komentarzy, wiedzą, że błogosławieństwa dla tego przedsięwzięcia niedługo przed swoją śmiercią udzielił Sługa Boży, Ojciec Święty Jan Paweł II. W słowie Metropolity Krakowskiego, Księdza Arcybiskupa Stanisława Kardynała Dziwisza do omawianej pozycji czytamy: „Ufam, że błogosławieństwo Ojca Świętego Jana Pawła II obejmie także tę ostatnią inicjatywę, a każdy tom nowej serii będzie pomnażał znajomość Ewangelii, to znaczy znajomość Jezusa Chrystusa.” W świadomości takiego błogosławieństwa Autorzy kolejnych tomów z pewnością zechcą sprostać trudnemu wyzwaniu wydania kolejnych tomów nowej serii komentarzy, dzięki którym polska biblistyka stanie się bogatsza, a zainteresowani nią będą mogli pogłębiać wiarę.

Ks. Piotr Łabuda, UPJPII